

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет
Кафедра політології та права

Ю.В. Кириченко

Міжнародне публічне право

Навчально-методичний комплекс
для студентів заочної форми навчання
спеціальності “Міжнародні економічні відносини”

Запоріжжя - 2014

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет
Кафедра політології та права

Ю.В. Кириченко

Міжнародне публічне право

Навчально-методичний комплекс
для студентів заочної форми навчання
спеціальності “Міжнародні економічні відносини”
(за вимогами кредитно-модульної системи)

Запоріжжя - 2014

Кириченко Ю.В. Міжнародне публічне право: Навчально-методичний комплекс для студентів заочної форми навчання спеціальності “Міжнародні економічні відносини” – Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. – 37 с.

Автор: Кириченко Юрій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри політології та права ЗНТУ

Рецензенти: Філей Ю.В., кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри правознавства ЗНТУ.

Назаренко П.Г., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства ЗНТУ.

Відповідальний за випуск: Кириченко Ю.В., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри політології та права ЗНТУ

Затверджено на засіданні
кафедри політології та права ЗНТУ
Протокол №__ від _____ 2014 р.

© Кириченко Ю.В., 2014

© Запорізький національний технічний університет, 2014

Зміст

1. Передмова	5
2. Робоча навчальна програма дисципліни “Міжнародне публічне право”	7
Анотація робочої навчальної програми.....	7
3. Структура та зміст робочої навчальної програми.....	10
4. Тематичний план дисципліни “Міжнародне публічне право”	12
5. Методичні рекомендації щодо виконання контрольної роботи.....	13
6. Теми контрольних робіт з навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право”	18
7. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання та підготовки до заліку (іспиту).....	24
8. Питання для самоконтролю.....	26
9. Питання для підготовки до заліку (іспиту).....	28
10. Список рекомендованої літератури.....	31
11. Додаток.....	36

Передмова

Запропоновані навчально-методичні матеріали є комплексним документом, що відображає основні напрямки та обсяги навчальної роботи студентів Запорізького національного технічного університету заочної форми навчання усіх спеціальностей з дисципліни “Міжнародне публічне право”.

Комплекс включає в себе робочу навчальну програму, тематичний план дисципліни, теми контрольних робіт, а також питання для самоконтролю щодо вивчених тем та для підготовки до заліку (іспиту). Кожна з цих форм навчального процесу має свої специфічні особливості і потребує спеціальної підготовки студентів. Саме тому, для роз’яснення основних положень даного документу, пропонується методичні рекомендації.

Головною метою навчально-методичного комплексу є надання допомоги студентам-заочникам отримати систематизовані наукові знання з міжнародного приватного права, виробити вміння тлумачити і застосовувати національні і міжнародні нормативно-правові акти, юридично грамотно оцінювати юридичні факти, що сьогодні вкрай потрібно не лише юристам, а й кожній освіченій людині.

Приступаючи до вивчення навчальної дисципліни, студенту необхідно перш за все чітко усвідомити практичну важливість для себе опанування основами правових знань. Засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму – неодмінна передумова майбутньої професійної діяльності фахівця в обставинах сучасного економічного життя.

Під час навчання студенти повинні творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу, виробляти у себе вміння аналізувати міжнародне законодавство, що регулює відносини між суб’єктами міжнародного права, формувати та обґрунтовувати своє бачення проблем в галузі міжнародного права. Ґрунтовніше опанування матеріалом передбачає вивчення рекомендованої літератури. При цьому кожному студенту необхідно звернути увагу не тільки на підручники та навчальні посібники, але й на чинне законодавство України та міжнародні нормативно-правові акти та додаткові наукові джерела.

Закріпленню здобутих знань сприятимуть також контрольні питання, що додаються до кожної теми робочої навчальної програми.

Своєчасне користування даним посібником допоможе студентам заочної форми навчання поглибити і закріпити знання, отриманні на лекціях, семінарських заняттях та в процесі самостійної роботи з навчальною і науковою літературою, зорієнтуватися в загальному обсязі навантаження та спланувати раціональне використання свого часу на вивчення дисципліни.

У цілому, навчально-методичний комплекс покликаний забезпечити підготовку студентів-заочників до різних форм навчальних занять і самостійної роботи з вивчення програми курсу.

Робоча навчальна програма дисципліни “Міжнародне публічне право”

Анотація робочої навчальної програми

Потреба вивчення гуманітарної нормативної навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право” студентами Запорізького національного технічного університету заочної форми навчання спеціальності “Міжнародні економічні відносини” обумовлена доленосними подіями в житті нашої країни наприкінці XX – початку XXI сторіччя та вимогами державного стандарту вищої освіти щодо якісної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”.

Велика увага, що приділяється розвитку міжнародного публічного права, а також той підхід, за яким здійснюється широке його вивчення спеціалістами різних категорій, обумовлюються особливою соціальною роллю права в житті кожної окремої людини і суспільства в цілому.

Як відомо, формування відкритого демократичного суспільства, економічні реформи та інші глибокі перетворення, які відбулися в нашій країні за роки незалежності, відкрили перед громадянами України та іншими суб’єктами нові можливості для участі у відносинах міжнародного характеру.

З огляду на світовий досвід, а також об’єктивний процес глобалізації економічного та соціального життя прийнято ряд нормативно-правових актів, в яких комплексно врегульовані питання міжнародного цивільного та торгового обігу. І тому цей величезний правовий масив потребує вивчення його основних положень не тільки юристами, а і студентами-заочниками університету.

Систематичне вивчення даної дисципліни дасть можливість кожному студенту вільно орієнтуватись в сучасному правовому полі, сприятиме формуванню їх політичної і правової свідомості та правової культури.

Загальний обсяг часу відведений на вивчення дисципліни складає 144 годин, з яких 10 годин – лекції та 4 години – семінарські заняття.

Зрозуміло, що такий навчальний курс обмежується лише окремими темами та загальними питаннями із певних розділів юридичних наук. Проте вивчення цієї навчальної дисципліни є обов'язковим елементом підготовки спеціаліста з вищою освітою незалежно від спеціальності.

Робоча навчальна програма розроблена відповідно до навчального плану і будується з урахуванням отриманих студентами-заочниками знань з інших навчальних дисциплін: міжнародне право, міжнародне приватне право, міжнародне економічне право.

Структура і зміст робочої навчальної програми дисципліни відповідає складається з двох розділів.

У першому розділі “Загальні положення міжнародного публічного права” викладаються основні поняття міжнародного права, його система, методи, джерела, суб'єкти міжнародного приватного права, право міжнародних договорів тощо.

Другий розділ “Основні питання міжнародного публічного права” присвячений правовому регулюванню міжнародних спорів, відповідальності у міжнародному праві, міжнародно-правовому захисту прав людини.

Зміст тем дисципліни, їх повнота і послідовність вивчення визначаються даною програмою.

Метою навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право” є: ознайомити студентів із основами теорії та практики міжнародного права, виробити навички розуміння особливостей міжнародно-правових явищ, розкрити основні положення галузей сучасного міжнародного права та напрямки його розвитку.

Найважливішим завданням навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право” є розвинення творчого правового мислення студентів, оволодіння ними систематизованими науковими знаннями з основних питань міжнародного права, виховання у них поважного ставлення до національного та міжнародного законодавства.

Варто зазначити, що основними формами викладання дисципліни за заочною формою навчання є установчі та оглядові лекції, семінарські заняття, групові та індивідуальні консультації, письмові контрольні роботи.

Студент-заочник вважається допущеним до семестрового заліку (іспиту), якщо він виконав усі види робіт, передбачені тематичним планом дисципліни на семестр.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Розділ 1. Загальні положення міжнародного публічного права

Тема 1. Загальна характеристика міжнародного права

Поняття міжнародного права. Суб'єкт міжнародного права. Об'єкт міжнародного права. Функції міжнародного права.

Джерела міжнародного права. Міжнародний договір. Міжнародний звичай. Судові рішення.

Система міжнародного права. Принципи міжнародного права. Галузь міжнародного права.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного права

Поняття суб'єктів міжнародного права. Види суб'єктів міжнародного права. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. Міжнародна правосуб'єктність. Права і обов'язки держав.

Визнання суб'єктів міжнародного права.

Правонаступництво суб'єктів міжнародного права.

Тема 3. Право міжнародних договорів

Поняття права міжнародних договорів. Джерела права міжнародних договорів.

Види міжнародних договорів. Сторони міжнародних договорів. Договори. Угоди. Конвенції. Пакти. Статути. Протоколи.

Процедура прийняття міжнародних договорів. Підготовка тексту. Прийняття тексту міжнародного договору. Вираження згоди на обов'язковість міжнародного договору. Реєстрація та опублікування тексту міжнародних договорів.

Дія міжнародних договорів. Підстави призупинення дії міжнародних договорів. Підстави припинення дії міжнародних договорів.

Змістовий модуль 2. Основні питання міжнародного публічного права

Тема 4. Територія у міжнародному праві

Поняття території за міжнародним правом. Види територій. Юридична природа державної території. Склад державної території.

Поняття територіального верховенства. Поняття недоторканості державних кордонів.

Правовий режим державного кордону.

Тема 5. Міжнародно-правовий захист прав людини

Поняття міжнародно-правового захисту прав людини. Зміст міжнародно-правового захисту прав людини. Основні напрями міжнародного захисту прав людини.

Класифікація основних прав людини. Громадянські права. Політичні права. Економічні права. Соціальні права. Культурні права.

Міжнародна система захисту прав людини. Поняття міжнародної системи захисту прав людини. Міжнародні органи, які здійснюють захист прав людини.

Регіональна система захисту прав людини. Органи, які уповноважені розглядати клопотання про порушення прав людини.

Тематичний план дисципліни “Міжнародне публічне право”

№	Назва теми	Всього годин	У тому числі	
			Лекції	Семінарські заняття
1	Загальна характеристика міжнародного права	4	2	2
2	Суб'єкти міжнародного права	2	2	-
3	Право міжнародних договорів	2	2	-
4	Територія у міжнародному праві	2	2	-
5	Міжнародно-правовий захист прав людини	4	2	2
	Всього	14	10	4

Методичні рекомендації щодо виконання контрольної роботи

Вивчення курсу навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право” вимагає значної самостійної роботи, яка повинна мати не тільки пасивно-пізнавальний, а й активно-пошуковий характер. Тому однією з форм самостійної роботи є написання контрольної роботи по одній із запропонованих тем, яка передбачена навчальним планом.

Основні вимоги до контрольної роботи

Контрольна робота є важливою ланкою навчального процесу, одним із головних засобів організації планомірної, систематичної навчальної діяльності студентів-заочників і водночас їх формою звіту про виконану самостійну роботу, а також показує їх рівень знань та ставлення до навчальної дисципліни.

Студент обирає тему із запропонованого переліку контрольних робіт, де також дається примірний план та рекомендована література.

Контрольна робота має бути виконана самостійно. Вона не є дослівним переказом тексту підручника або навчального посібника, а являє собою творчо перероблений виклад основних положень певних видань чи їх частин.

За допомогою контрольної роботи студент глибше вивчає навчальну дисципліну, вчиться правильно оформляти роботу та письмово докладати результати своєї праці.

Вимоги до викладання змісту контрольної роботи

Виконувати контрольну роботу потрібно починати з вивченням стосовно заданої теми відповідного розділу підручника або навчального посібника. Після того як загальне уявлення про обрану тему склалося, студенту слід серйозну увагу приділити підбору і вивченню нормативно-правових актів та літератури, орієнтовний список якої наведено після кожної теми. Однак запропонований перелік джерел не повинен зв'язувати ініціативу студента. Він може та

мусить використати інші роботи, самостійно підібрані внаслідок вивчення бібліографії за обраною темою.

Вивчаючи ту чи іншу наукову працю, студент повинен сприймати її крізь призму тих основних проблем, що їх вирішував автор. Без усвідомлення проблеми неможливе виділити головне й істотне, важко відокремити тезу від аргументів і практично неможливо перебороти формальне ставлення до змісту досліджуваної праці.

Після підбору і вивчення літератури, слід приступити до узагальнення та систематизації зібраного матеріалу. Виклад матеріалу повинен бути чітким, логічним та послідовним. При цьому необхідно вживати терміни, властиві даній науці, уникати незрозумілих понять та складних граматичних оборотів. Терміни, окремі слова і словосполучення допускається змінювати прийнятими текстовими скороченнями, значення яких ясне з контексту контрольної роботи.

При використанні цитат з літературних та наукових джерел слід пам'ятати, що вони необхідні для підтвердження думки автора контрольної роботи, або ж для висловлювання своєї думки на протигагу іншій. Занадто зловживати ними не слід.

В той же час посилання на Конституцію України, чинне законодавство (кодекси, закони) та міжнародні акти є обов'язковим.

Студенту доцільно звернути увагу на такі характерні недоліки, які трапляються при написанні контрольної роботи і які можуть привести до незадовільної оцінки:

- механічне, дослівне переписування використаної літератури;
- поверховий, не аргументований виклад основних теоретичних положень;
- невідповідність між змістом роботи та її планом;
- абстрактний виклад теми, відсутність посилань на чинне законодавство;
- недбалість і неграмотність викладу.

Отже, основними вимогами до написання контрольної роботи є вміння виділяти основні теоретичні питання і роз'яснювати їх на конкретному матеріалі, логічно та послідовно розкривати зміст теми, використовуючи при цьому сучасному правничу літературу.

Вимоги щодо оформлення контрольної роботи

Студент заочної форми навчання повинен пам'ятати, що через оформлення контрольної роботи, його зовнішній вигляд, викладач формує першу думку про зміст матеріалу. Тому кожному студенту необхідно опанувати технікою й етикою оформлення контрольної роботи та дотримуватись стандартних вимог, які висуваються щодо контрольних робіт.

Починається контрольна робота з титульного листа, який оформляється згідно зі зразком (додаток 1). Після титульного листа на другій сторінці контрольної роботи подається план роботи.

Кожна структурна частина роботи повинна починатися з нової сторінки та мати заголовок, який відповідає плану контрольної роботи. Заголовки слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці, не підкреслюючи. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, тоді їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовок не допускається.

Усі сторінки, починаючи з другої, послідовно нумеруються із проставленням арабських цифр за загальним правилом у нижньому правому куті, без крапки в кінці. Слід мати на увазі, що першою сторінкою контрольної роботи є титульний лист, на якому нумерація сторінки не ставиться, але враховується при нумерації наступної сторінки.

Контрольна робота пишеться чітким, розбірливим почерком. Загальний обсяг контрольної роботи не повинен перебільшувати 12 сторінок шкільного зошиту.

Робота повинна бути зброшурована і підшита. На останній сторінці ставиться число, місяць та рік виконання роботи, а також підпис виконавця.

Оформлення списку використаної літератури є важливою складовою написання контрольної роботи. В список включаються тільки ті джерела, які використовувались при написанні контрольної роботи або на які зроблено посилання в самій роботі.

При оформленні списку використаної літератури спочатку вказується нормативно-правові акти, а потім спеціальна література. Нормативно-правові акти розміщуються за їх юридичною силою (Конституція, закони, підзаконні нормативні акти – укази Президента,

постанови Кабінету Міністрів України і т. ін.). Нормативно-правові акти однакової юридичної сили розміщуються у хронологічному порядку.

Наприклад:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Голос України. – 1996. – 13 липня.
2. Закон України “По міжнародне приватне право” // Відомості Верховної Ради України, 2005. – №32. – Ст.422.

До спеціальної літератури відносяться монографії, підручники, навчальні посібники, наукові статті та ін. Дані джерела розміщуються в алфавітному порядку назв або прізвищ перших авторів. Спочатку вказують прізвище автора, його ініціали. Потім – назву праці, місто видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок. Якщо праця автора розміщена у збірнику робіт, журналі чи газеті, то після назви ставиться дві косі лінії, а далі назва збірника чи журналу, місце, рік видання та його номер (або випуск) і на яких сторінках даний матеріал надрукований. Для газетної статті крім назви і року видання вказують так само дату. При цьому джерела треба писати мовою оригіналу.

Наприклад:

1. Сидоров І.В. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. – К. : Алерта, 2012. – 272 с.
2. Міжнародне публічне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. зал. / за ред. проф. В.П. Павлова – Х. : Право, 2011. – 320 с.

Важливе значення має правильне оформлення посилань на джерела та матеріали, які студент використовує при написанні контрольної роботи. Існує декілька варіантів оформлення посилань:

а) посилання в тексті контрольної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером, що відповідає номеру джерела в списку використаної літератури. У такому разі посилання оформляється у квадратних дужках з указанням сторінки.

Наприклад:

Цитата в тексті: „В міжнародному праві загальноприйнято, що...” [11, с. 145].

Перевірка контрольної роботи

У визначений навчальним планом термін студент-заочник особисто здає на кафедру політології та права ЗНТУ контрольну роботу з навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право”, де вона реєструється і подається викладачу на перевірку.

Контрольна робота оцінюється: “зарахована” або “незарахована”.

Якщо викладач зарахував контрольну роботу, то студент допускається до складання семестрового заліку (іспиту). У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини її незарахування.

Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- завдання виконане з порушенням вимог до нього, в тому числі стосовно оформлення та обсягу;
- не вірно виконано завдання, а також використання не чинного законодавства України.

Незарахована контрольна робота повертається студенту для виправлення вказаних недоліків. Після їх усунення новий варіант контрольної роботи разом з незарахованою контрольною роботою необхідно повернути на кафедру.

Контрольні завдання слід вибирати тільки на кафедрі політології та права.

**Теми контрольних робот
з навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право”**

Контрольна робота №1. Поняття та предмет міжнародного права

План

1. Поняття міжнародного права.
2. Особливості міжнародного права
3. Галузі й інститути міжнародного права.

Контрольна робота №2. Норми міжнародного права

План

1. Поняття норми міжнародного права
2. Структура норм міжнародного права.
3. Види міжнародно-правових норм.

Контрольна робота №3. Джерела міжнародного права

План

1. Загальна характеристика джерел міжнародного права.
2. Міжнародний договір як джерело міжнародного права.
3. Міжнародний звичай як джерело міжнародного права.

Контрольна робота №4. Суб'єкти міжнародного права

План

1. Поняття суб'єктів міжнародного права.
2. Види суб'єктів міжнародного права.
3. Держава як основний суб'єкт міжнародного права.

Контрольна робота №5. Визнання в міжнародному праві.

План

1. Поняття визнання.
2. Форми визнання.
3. Види визнання.

Контрольна робота №6. правонаступництво у міжнародному праві

План

1. Поняття і види міжнародного правонаступництва.
2. правонаступництво держав стосовно міжнародних договорів.
3. правонаступництво держав стосовно державної власності.

Контрольна робота №7. Відповідальність у міжнародному праві

План

1. Поняття і підстави міжнародно-правової відповідальності.
2. Поняття і види міжнародних правопорушень.

3. Підстави звільнення від міжнародно-правової відповідальності.

Контрольна робота №8. Право міжнародних договорів

План

1. Поняття міжнародного договору.
2. Види міжнародних договорів.
3. Порядок укладення міжнародних договорів.

Контрольна робота №9. Право міжнародних організацій

План

1. Поняття і види міжнародних організацій.
2. Правосуб'єктність міжнародних організацій.
3. Система Організації Об'єднаних Націй.

Контрольна робота №10. Міжнародно-правовий захист прав людини

План

1. Поняття та зміст міжнародного правового захисту прав людини.
2. Класифікація основних прав людини.
3. Міжнародна та регіональна системи захисту прав людини.

Контрольна робота №11. Міжнародно-правові питання громадянства

План

1. Поняття громадянства та його значення для міжнародного права.
2. Порядок набуття і припинення громадянства.
3. Правовий статус біженців та іноземців.

Контрольна робота №12. Територія у міжнародному праві

План

1. Поняття і види територій за міжнародним правом..
2. Юридична природа та склад державної території.
3. Поняття територіального верховенства та недоторканності державних кордонів.

Контрольна робота №13. Дипломатичне право

План

1. Поняття дипломатичного права.
2. Дипломатичні представництва.
3. Функції дипломатичного представництва.

Контрольна робота №14. Консульське право

План

1. Поняття консульського права.
2. Консульські представництва.

3. Консульські привілеї та імунітети.

Контрольна робота №15. Міжнародне морське право

План

1. Поняття і дія міжнародного морського права.
2. Кодифікація міжнародного морського права.
3. Правовий режим внутрішніх морських вод.

Контрольна робота №16. Збройні конфлікти

План

1. Поняття збройних конфліктів.
2. Види збройних конфліктів.
3. Початок війни і її правові наслідки.

Контрольна робота №17. Міжнародне повітряне право

План

1. Поняття і джерела міжнародного повітряного права.
2. Правовий статус повітряного судна й екіпажу.
3. Надання допомоги повітряним суднам і за допомогою повітряних суден.

Контрольна робота №18. Міжнародне космічне право

План

1. Поняття і джерела міжнародного космічного права.

2. Основні принципи космічної діяльності.
3. Міжнародно-правова регламентація умов космічної діяльності.

Контрольна робота №19. Міжнародне екологічне право

План

1. Поняття і джерела міжнародного екологічного права.
2. Принципи міжнародного екологічного права.
3. Міжнародне співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища.

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання та підготовки до заліку (іспиту)

Враховуючи те, що заочна форма навчання, перш за все, передбачає самостійну роботу студента, слід зазначити те, що правильна організація власної самостійної роботи з боку студента є важливою запорукою успішного навчання і ефективного засвоєння ним знань з дисципліни “Міжнародне публічне право”.

Метою самостійної роботи є вироблення навичок опрацювання нормативно-правових актів, спеціальної літератури та інших матеріалів, необхідних для належного засвоєння предмета навчальної дисципліни, а також для розвитку сталих умінь до самостійного вивчення і викладання одержаної інформації.

Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій викладача тощо. Серед них значне місце посідає саме методичні матеріали, завдання та вказівки викладача, а також рекомендована спеціальна література та нормативно-правові акти.

Самостійна робота студента-заочника над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися у бібліотеках, навчальних кабінетах і комп’ютерних класах університету та в домашніх умовах.

Головне в правильній організації самостійної роботи – її планування, яке в принципі вже задане тематичним планом. Приступаючи до самостійного вивчення матеріалу перш за все треба уважно ознайомитись з джерелами, що рекомендуються до кожної теми, розподілити питання на більш та менш складні. Виконуючи самостійну роботу студент повинен законспектувати основний зміст теми, при цьому уникаючи механічного переписування джерел. Окрім слід виділяти основні теоретичні положення, ключові слова, спеціальні терміни і поняття.

Самостійна робота носить суцільно індивідуальний характер, але можливе й колективне осмислення та вивчення навчального матеріалу. Однією з таких форм є проведення викладачем індивідуальних або для групи студентів консультацій, які проводяться

відповідно до розкладу навчальних занять, з метою підвищення рівня підготовки студентів, ознайомлення їх з нормативно-правовими актами та отримання необхідної допомоги з боку викладача щодо теоретичних положень окремих галузей законодавства чи аспектів їх практичного застосування.

Вивчення дисципліни “Міжнародне публічне право” завершується складанням семестрового заліку (іспиту), метою якого є перевірка ступеня засвоєння навчального матеріалу та його розуміння студентом-заочником. Для успішного складання семестрового заліку (іспиту) студенту необхідно переглянути увесь програмний матеріал, у тому числі і рекомендовану спеціальну літературу та повторити відповіді на контрольні питання. Обов’язковою передумовою складання семестрового заліку (іспиту) є підготовлена, відповідно до вимог кафедри політології та права, та зарахована письмова контрольна робота по одній із запропонованих тем. Залік (іспит) проводиться в аудиторії університету у формі індивідуальної співбесіди через постановку викладачем питань і відповідей на них студента. При цьому викладач, оцінюючи знання студента керується такими критеріями, як: правильність відповіді на питання, повнота і конкретність, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов’язувати теорію з практикою, логічно і аргументовано висловлювати свої думки, культура мови.

Результати складання семестрового заліку оцінюються за двобальною шкалою („зараховано” або „незараховано”), а результати іспиту оцінюються за чотирибальною шкалою („відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”) і вносяться до екзаменаційної відомості та залікової книжки студента-заочника.

Питання для самоконтролю

До теми 1

1. Дайте визначення міжнародного права?
2. Назвіть об'єкт міжнародного права?
3. Назвіть функції міжнародного права?
4. Охарактеризуйте джерела міжнародного права?
5. Назвіть принципи міжнародного права?

До теми 2

1. Дайте визначення суб'єктів міжнародного права?
2. Назвіть види суб'єктів міжнародного права?
3. Охарактеризуйте державу як основного суб'єкта міжнародного права?
4. Перелічіть права і обов'язки держав у міжнародних відносинах?
5. Дайте визначення правонаступництва міжнародного права?

До теми 3

1. Дайте визначення міжнародних договорів?
2. Назвіть джерела права міжнародних договорів?
3. Назвіть види міжнародних договорів?
4. Охарактеризуйте процедуру прийняття міжнародних договорів?
5. Назвіть підстави припинення дії міжнародних договорів?

До теми 4

1. Дайте визначення території за міжнародним правом?
2. Назвіть види державної території?
3. Охарактеризуйте склад державної території?
4. Охарактеризуйте правовий режим державного кордону?

До теми 5

1. Дайте визначення поняття міжнародно-правового захисту прав людини?
2. Охарактеризуйте зміст міжнародно-правового захисту прав людини?
3. Назвіть основні напрями міжнародного захисту прав людини?
4. Назвіть основні права прав людини?
5. Дайте визначення міжнародної системи захисту прав людини?
6. Назвіть міжнародні органи, які здійснюють захист прав людини?

Питання для підготовки до заліку (іспиту)

1. Поняття міжнародного права.
2. Предмет міжнародного права.
3. Об'єкт міжнародного права.
4. Функції міжнародного права.
5. Джерела міжнародного права.
6. Система міжнародного права.
7. Норми міжнародного права.
8. Принципи міжнародного права.
9. Кодифікація норм міжнародного права.
10. Суб'єкти міжнародного права.
11. Держава як основний суб'єкт міжнародного права
12. Визнання у міжнародному праві.
13. Форми і види визнання.
14. Поняття і види міжнародного правонаступництва.
15. Територія у міжнародному праві.
16. Державна територія.
17. Державні кордони.
18. Підстави зміни державної території.
19. Право міжнародних договорів.
20. Система права міжнародних договорів.
21. Форма і структура міжнародного договору.
22. Недійсність міжнародного договору.
23. Забезпечення виконання міжнародного договору.
24. Тлумачення міжнародних договорів.
25. Припинення дії міжнародних договорів.
26. Міжнародні організації.
27. Правосуб'єктність міжнародних організацій.
28. ООН як провідна міжнародна організація в світі.
29. Регіональні міждержавні організації.
30. Міжнародні неурядові організації.
31. Поняття і принципи права міжнародної безпеки.
32. Види міжнародної безпеки.
33. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів.
34. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів.
35. Правові засоби вирішення міжнародних спорів.

36. Поняття та види міжнародно-правової відповідальності.
37. Міжнародні правопорушення.
38. Вирішення міжнародних конфліктів.
39. Звільнення від міжнародно-правової відповідальності.
40. Поняття громадянства та його значення для міжнародного права.
41. Підстави набуття громадянства.
42. Підстави припинення громадянства.
43. Подвійне громадянство.
44. Правовий статус іноземців.
45. Правовий статус біженців.
46. Поняття і види територій.
47. Державна територія.
48. Державні кордони.
49. Основні міжнародно-правові акти про права людини.
50. Класифікація міжнародних актів про права людини.
51. Міжнародні органи із захисту прав людини.
52. Поняття дипломатичного права.
53. Джерела дипломатичного права.
54. Функції дипломатичного представництва.
55. Поняття консульського права.
56. Джерела консульського права.
57. Консульські представництва.
58. Поняття міжнародного морського права.
59. Кодифікація міжнародного морського права.
60. Внутрішні морські води.
61. Поняття збройних конфліктів.
62. Види збройних конфліктів.
63. Поняття міжнародного повітряного права.
64. Джерела міжнародного повітряного права.
65. Правовий статус повітряного судна.
66. Відповідальність суб'єктів у міжнародному повітряному праві.
67. Поняття міжнародного космічного права.
68. Основні принципи космічної діяльності.
69. Міжнародно-правова регламентація умов космічної діяльності.
70. Поняття міжнародного екологічного права.

71. Принципи міжнародного екологічного права.
72. Джерела міжнародного екологічного права.
73. Міжнародне співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища.
74. Поняття міжнародного спору.
75. Засоби вирішення міжнародних спорів.

Список рекомендованої літератури

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 18-22. – Ст. 144.
3. Закон України від 22.12.1993 р. «Про міжнародні договори України» // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 10. - Ст. 45.
4. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №29.
5. Закон України “Про правовий статус іноземців” // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №25.
6. Статут Організації Об’єднаних Націй від 26 червня 1945 р.
7. Статут Міжнародного Суду ООН від 26 червня 1945 р.
8. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р.
9. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 р.
10. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об’єднаних Націй від 24 жовтня 1970 р.
11. Декларація про недопущення інтервенції та втручання у внутрішні справи держав від 9 грудня 1981 р.
12. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23 серпня 1978 р.
13. Угода між Урядом України і Урядом Російської Федерації про реалізацію права на закордонну власність колишнього СРСР для цілей дипломатичних, консульських і торгових представництв від 3 серпня 1992 р.
14. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 9 грудня 1948 р.
15. Конвенція про припинення злочину апартеїду та покарання за нього від 30 листопада 1973 р.

16. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права від 10 грудня 1982 р.
17. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про відкрите море від 29 квітня 1958 р.
18. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про територіальне море і прилеглу зону від 29 квітня 1958 р.
19. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про континентальний шельф від 29 квітня 1958 р.
20. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про рибальство та охорону живих ресурсів відкритого моря від 29 квітня 1958 р.
21. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 р.
22. Віденська конвенція про консульські зносини від 24 квітня 1963 р.
23. Договір про Європейський Союз від 17 лютого 1992 р.
24. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими співтовариствами та їх державами-членами від 14 червня 1994 р.
25. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
26. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р.
27. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р.
28. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню від 26 листопада 1987 р.

Базова

1. Баймуратов М.О. Міжнародне право [Текст]. / М.О. Баймуратов - Х.: Одиссей, 2002. - 672 с.
2. Буроменський М.В. Міжнародне право [Текст]: навч. посіб. / [Буроменський М.В., Кудас І.Б., Маєвська А.А., Семенов Б.С., Стешенко В.С.] - К.: Юрінком Інтер, 2005. - 336 с.
3. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії [Текст] : підруч. / [Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В.] - К.: Либідь, 2002. - 608 с.

4. Георгіца А.З. Міжнародне публічне право [Текст] : навч.-метод. посіб. / А.З.Георгіца: Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2002. - 175 с.
5. Дмитрієв А.І. Міжнародне публічне право [Текст] : навч. посіб. / А.І. Дмитрієв, В.І. Муравйов - Київський ун-т права; Інститут міжнародних відносин Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка - Стереотип, вид. - К.: Юрінком Інтер, 2001. - 638 с.
6. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть [Текст] : Учебн. / И.И. Лукашук -М.: БЕК, 1996.
7. Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть [Текст] : Учебн. / И.И. Лукашук - М.: БЕК, 1997.
8. Мацко А.С. Міжнародне право [Текст] : навч. посіб. / А.С. Мацко Міжрегіональна академія управління персоналом. - К.: МАУП, 2005. - 216 с.
9. Антонович М. Міжнародне публічне право [Текст] : навч. посіб. / Антонович М. - К. : КМ Академія, 2003. - 308 с.
10. Бекашев К.А., Ходаков А.Г. Международное публичное право [Текст] / К.А. Бекашев, А.Г. Ходаков // Сб. док.: В 2-ух т. - М.: БЕК, 1996.
11. Бирюков П.Н. Международное право [Текст] : Учеб. пособ. / П.Н. Бирюков - М. : Юрист, 2000. -415 с.
12. Білорус І.О. Сучасне міжнародне морське право і морське право України [Текст] / І.О. Білорус / Українська академія зовнішньої торгівлі. - К., 2003. -116 с.
13. Боярська З.І. Міжнародне комерційне право [Текст] : навч. посіб. / З.І. Боярська / Київський національний економічний ун-т. - К.: Видавництво КНЕУ, 2002. - 143с.
14. Теліпко В. Е. Міжнародне публічне право [Текст] : навч. посіб. / В.Е. Теліпко, А.С. Овчаренко - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 608 с.

Допоміжна

1. Акімов М.О. Відповідальність за захоплення заручників: міжнародно-правове регулювання, імплементація норм до кримінального законодавства України [Текст] / М.О. Акімов //

Держава і право: 36. наук, праць. Спецвипуск. - К., Дніпропетровськ, 2003. - С. 15-19.

2. Андіанов К. Правова природа рішень Європейського суду з прав людини [Текст] / К. Андіанов // Право України. - 2002. - № 3. - С. 37.

3. Антонович М. Відповідальність держави та особи в міжнародному праві [Текст] / М. Антонович // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №2.

4. Блажевич Ю. Концепції поділу відповідальності держав: міжнародно-правовий аспект [Текст] / Ю. Блажевич // Підприємництво, господарство і право. - 2003. - №2.

5. Буроменский М.Б. Влияние международного права на политические режимы государств [Текст] : Дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.11 / М.Б. Буроменский / Национальная юридическая академия Украины им. Ярослава Мудрого. - Х., 1997.

6. Буроменський М. Застосування міжнародно-правових норм про права людини у внутрішньому правопорядку України [Текст] / М. Буроменський // Вісник Академії правових наук України. - 1999. - № 1. - С. 86-94.

7. Ларін М. Міжнародні організації у сучасному світі (Класифікація, ООН) [Текст] / М. Ларін // Юридичний вісник України. - 2003. - № 3 (18-24 січня). - С. 11.

8. Лукашук И. И. Международное право. Особенная часть: Учебник для юридических факультетов и вузов [Текст] / Лукашук И. И. - 3-е изд., перераб. и доп. - М. : Волтерс Клувер, 2005. - 544 с.

9. Лукашук И. И. Международное уголовное право и правовая система Российской Федерации [Текст] / Лукашук И.И. // Журнал российского права. - 1997. - № 10.

10. Каламкарян Р.А. Міжнародне право [Текст] : підруч. / Р. А. Каламкарян, Ю. І. Мигачов - М. : Ексмо, 2006. - 736 с.

11. Ю. М. Колосов, Е. С. Кривчикова. Міжнародне право [Текст] / Ю. М. Колосов, Е. С. Кривчикова - М. : Міжнародні відносини, Юрайт-Издат, 2007. - 816 с.

12. Международные контракты: сб. междунар. нормативных актов [Текст] / под ред. проф. М.Е. Черкеса.- Одесса: Фенікс, 2003.- 455 с.

13. Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною [Текст].- Київ: Фенікс, 2006.- 496 с.

14. Мережко О.О. Право міжнародних договорів : сучасні проблеми теорії та практики: монографія [Текст] / О.О.Мережко.- К.: Таксон, 2002.- 344 с.

15. Перевезенцев О.Ю. Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів [Текст] : монографія / О.Ю.Перевезенцев, О.Ю.Перевезенцев.- К.: Знання, 2007.- 262 с.

Зразок оформлення титульного листа контрольної роботи

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет

Кафедра політології та права

Контрольна робота
з міжнародного приватного права на тему:
„Поняття міжнародного приватного права”

Студента групи Із - 513
заочної форми навчання
Іванова Івана Івановича

Викладач: кандидат
юридичних наук, доцент
Кириченко Юрій Вікторович

Запоріжжя – 2014

Підписано до друку – 2014. Формат 60*84 1/16, 3,0 ум. друк. арк..
Тираж 100 прим. Зам. № – 69060 м. Запоріжжя, ЗНТУ, друкарня, вул.
Жуковського, 64.